

<div></div>	سرمقاله
---------------------------------------	----------------

منطقه و توازن قدیم و جدید

کوروش احمدی

دیپلمات پیشین

توازن و جنگ فرسایشی با شدت کم یا جنگ در سایه که بین ایران و اسرائیل در دو، سه دهه اخیر برقرار بوده، در پی اقدام اسرائیل علیه حزب‌الله با تهدید فروپاشی مواجه شده است. اسرائیل بعد از حمله حماس در ۱۵ مهر ممکن است از این معادله و رعایت قواعد بازی مربوط به آن عدول کرده باشد. اقدامات عملی اخیر برای تضعیف حزب‌الله و جونی‌ها و صحبت از «نظم جدید منطقه‌ای» و پیام مداخله‌جویانه نتانیاهو درباره مسائل داخلی ایران می‌تواند انعکاس بیرونی چنین سیاست جدیدی باشد. این در حالی است که ایران و حزب‌الله در یک سال گذشته نشان داده‌اند که مایل به عدول از شرایط موجود و نادیده‌گرفتن قواعد بازی مربوطه نیستند. اسرائیل با حمله گسترده علیه اصلی‌ترین رکن محور مقاومت که در پی جنایات گسترده علیه مردم نوار غزه در حال انجام است، بازدارندگی نامتقارن ایران از طریق محور مقاومت را با تهدیدی جدی مواجه کرده است. در مقابل، برای ایران نیز چاره‌ای جز انجام عملیات مؤثر «وعده صادق ۲» باقی نماند که با موفقیت بیشتری در مقایسه با عملیات «وعده صادق ۱» انجام شد. این عملیات نیز اگرچه در حکم نقض قواعد بازی بود، اما هدف ایران با جنگ فرسایشی به جنگ تمام‌عیار نبوده و تنها تلاشی برای واداشتن طرف مقابل به رعایت قواعد بازی بوده است، با این حال، باید توجه داشت که نظر به دقیق‌نبودن قواعد بازی در جنگ سایه‌ها همیشه امکان اشتباه محاسبه و سوءتفسیر وجود دارد که بسیار خطرناک است. هر اقدامی همیشه ممکن است به واکنشی غیرمنتظره و مجموعه‌ای از اقدامات زنجیروار منجر شود و به جای حفظ یا اعاده توازن قبلی موجب ایجاد توازن جدید و ناخواسته‌ای شود. همچنین متناسب با عملکرد محتاطانه ایران، حزب‌الله نیز در یک سال گذشته بسیار محتاط و در محدوده قواعد بازی جنگ سایه‌ها عمل کرد. با وجود احتراز مستمر حزب‌الله از جنگ تمام‌عیار، اما روشن نیست که خویشن‌داری حزب‌الله در دو، سه هفته اخیر نیز عامدانه بوده یا بر اثر ضربات اخیر تا مدتی قادر به واکنش گسترده نخواهد بود. به هر حال، میل ایران و حزب‌الله به خودداری از گسترش جنگ، تنها در صورتی‌که اسرائیل نیز قصد ادامه در چارچوب قواعد بازی و توازن سابق را داشته باشد، عملی خواهد بود.

اکنون محتمل است که اسرائیل استراتژی جدیدی اتخاذ کرده و قصد تحمیل یک توازن جدید یا تحمیل یک جنگ تمام‌عیار به ایران را داشته باشد، بنابراین از این پس چهار گزینه می‌تواند محتمل باشد: ۱- واکنش محدود اسرائیل به «وعده صادق ۲»، ۲- واکنش گسترده علیه حزب‌الله به نحوی که اجابت توازن و قواعد بازی مربوطه ممکن شود. ۲- خویشن‌داری ایران در قبال واکنش گسترده اسرائیل به «وعده صادق ۲»، ۳- درگیری‌شدن ایران و اسرائیل در یک جنگ تمام‌عیار و دامنه‌دار. ۴- شکل‌گیری توازن جدیدی بین دو کشور و در سطح منطقه. تحقق گزینه چهارم ممکن است زمان‌بر باشد و تا تثبیت آن، دو کشور و منطقه با عدم قطعیت‌ها و آسیب‌پذیری‌های گسترده مواجه شوند.

در ایس‌منقطع برخلاف مقاطع قبلی فاکتورهای جدیدی نیز وارد معادله شده‌اند. درحالی‌که مقامات آمریکایی و اروپایی در پی «وعده صادق ۱»، اسرائیل را به خویشن‌داری و واکنش محدود دعوت می‌کردند، این‌بار نه‌تنها سخنی از خویشن‌داری در جانب آنها نیست، بلکه سخن از «حق اسرائیل به واکنش متناسب» است. آنها همچنین جنایات اسرائیل در لبنان را نیز «اقدام متناسب» توصیف می‌کنند. دیگر کشورها به شمول روسیه و چین نیز اگرچه همچنان درباره نسل‌کشی و پاک‌سازی نژادی و جنایات جنگی اسرائیل در غزه انتقاداتی مطرح می‌کنند و این موضوع همچنان در دستور کار سازمان‌های بین‌المللی و دیوان لاهه قرار دارد، اما اکثرا درباره اقدامات اسرائیل علیه حزب‌الله و ایران سکوت تأیید‌آمیزی پیشه کرده‌اند. متأسفانه شاهد واکنشی از سوی کشورهای عربی و اسلامی نیز نیستیم. جای تاسف است که برخی از اعضای شورای همکاری خلیج فارس به‌تازگی به وزیر خارجه ایران گفته‌اند که در درگیری بین ایران و اسرائیل بی‌طرفانند. این در حالی است که در این بی‌طرفی نیز جای تردید وجود دارد. ظاهراً ابتکار «فناح هوایی خاورمیانه» (MEAD) در ژوئن ۲۰۲۲ از سوی وزیر دفاع وقت اسرائیل اعلام شد و گفته می‌شود که علاوه بر اسرائیل، اردن، عربستان، امارات و مصر نیز تحت فرماندهی آمریکا در آن مشارکت دارند، بر دشواری کار برای ایران افزوده است.

<div></div>	ایامه‌در صفحه ۴
---------------------------------------	------------------------

<div></div>	سه‌شنبه ۱۷ مهر ۱۴۰۳
۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۶	۸ اکتبر ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم	شماره ۴۹۴۳
۲۰ هزار تومان	۱۲ صفحه

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید: مهدی مطهرنیا : هفتم اکتبر، نگاه آمریکا به اسرائیل را تغییر داد؟ • محمدجواد جمالی‌نوبندگانی: عملیات وعده صادق ۲ اجتناب‌ناپذیر بود

درحالی‌که دولتی‌ها از ضرورت پیوستن به FATF سخن می‌گویند، خبری از اقدام عملی نیست

FATF همچنان بلا تکلیف

گزارش تیریک‌را در صفحه ۲ بخوانید

گزارشی درباره نیروهای عملیاتی نفت که از سقف حقوق‌شان بسیار شاکی‌اند

سکونشینان معترض

یادداشت

هشدار برای جدایی قانون از افکار عمومی

سیدعلی مجتهدزاده

وکیل پایه‌یک دادگستری

چیزی جز اولویت‌های اعلامی آنها می‌دانند و اتفاقاً برای این تفسیر، نشانه‌های آشکاری هم دارند. این اختلاف تفسیر از یک منظر خود آغاز نامنی است. قانون در مفهوم مدرن خود جز با عنصر «توافق عمومی» معنا پیدا نمی‌کند. اگر چند قرن قبل، دستور و خواست حاکم، هیئت حاکمه یا طبقه حاکم در عنصر قانون متجلی بود، در دنیای امروز امکان چنین رویکرد حقوقی‌ای بسیار کم شده است. به دلیل تغییر جوامع نیز حتی اگر امکان عملیاتی‌شدن این رویکرد وجود داشته باشد اما افکار عمومی آن را مترادف مفاهیمی مانند تحکم زورمآبانه قلمداد می‌کنند . شکافی که این وضع بین قانون و جریان قانون از یک سو و آشناری در جامعه از سوی دیگر به وجود می‌آورد، نه‌فقط زمینه همکاری عمومی را تنزل می‌دهد بلکه زمینه‌ساز مشکلات عدیده‌تری هم هست. از آن بدتر اعتمادی است که بین جامعه با قانون و مجریان قانون از بین می‌رود. این اما تازه اول کار است و اگر در عمل سازوکار دسترسی پلیس به دوربین‌های حفاظتی اصناف در خدمت رویکردهای گشت ارشادی قرار بگیرد، باید بیش از گذشته نگران اعتماد عمومی در کشور بود. چه اینکه این اعتماد در سال‌های اخیر به واسطه رفتارهای فراقانونی مانند توقیف خودروها و پلمب کسب‌وکارها و مراکز مختلف که هیچ مستمسک قانونی نداشت، به اندازه کافی ضربه خورده است. با این مسیر کل سناپت و کارکرد پلیس در چشم افکار عمومی در حد گشت ارشاد تنزل پیدا خواهد کرد .

یادداشت

تنها صداست که می‌ماند

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

به رسمیت شناختن صداهای دیگر و پخش زنده و نه گزینشی و ضبط‌شده این صداهاست، البته در فضایی قاعده‌مند و قانونی برآمده از اراده آزاد شهروندان؛ چراکه همان‌طوری که تک‌صدایی امری نکوهیده است، صداهای گوش‌خراش نیز منحل حقوق و آزادی‌های اجتماعی است: «خواست ما این است که دولت آزادی را تا حدی محدود کند تا قانون حامی آزادی همه باشد. هیچ‌کس نباید برخلاف اراده خودش بکسره در سلطه و اختیار دیگران باشد. همه حق دارند که در کنف حمایت دولت باشند». (جامعه‌باز و دشمنانش – بویر).

۳- پرواز امن و مطمئن هوایمی‌ توسعه و پیشرفت این سرزمین با ترازکردن ناترازی قدرت دولت و جامعه و در طی چند دهه پس از انقلاب شهرنشین‌تر، تحصیل‌کرده‌تر و دارای دسترسی بسیار بیشتری به اطلاعات شده و رفاه بیشتر، مشارکت سیاسی مؤثرتر و شفافیت مالی و سیاسی و کیفیت بالاتر حکمرانی را طلب می‌کند و نظام حکمرانی نیز موظف به حرکت در این مسیر است، چراکه «انسان‌ها در زمان ورود به جامعه، برابری، آزادی و قدرت اجرایی را که در وضعیت طبیعی از آنها برخوردار بوده‌اند، در اختیار جامعه قرار می‌دهند تا قانون‌گذار آنها را برای صلاح جامعه به کار گیرد و قدرت موظف است تا جان و مال و آزادی آنها را با رفع نواقص طبیعی از حیث دشواری و عدم قطعیت تأمین کند» (جان لاک – رساله‌ای درباره حکومت). اگر امروز با ناترازی‌های عظیم‌اعمم از منابع درآمدی و بودجه‌ای تا منابع نفتی و گازی و انباشته‌های صندوق‌های بازشتستگی و تأمین اجتماعی و از همه مهم‌تر منابع آبی و محیط‌زیستی و… مواجهیم و اصولاً «زمین اقتصاد ناتراز» است، به واسطه ناترازی در توزیع‌نشدن مناسب قدرت و ناترازی بین قدرت دولت و قدرت جامعه و کمتر شنیده‌شدن صدای مردم است: «این ناترازی حکمرانی است که در نهایت به سفره مردم منتقل می‌شود. … در نتیجه ناترازی حکمرانی، تورم رشد می‌کند، رشد اقتصادی بی‌جان می‌شود و ناپایداری و نوسان‌ها بیشتر می‌شود.

این صورت‌حسابی است که سیاست برای اقتصاد می‌نویسد. همه حوزه‌های دیگر چک می‌کشند و هزینه می‌کنند، اما این اقتصاد است که باید این چک‌ها را پاس کند» (دکتر فرهاد نیلی – فاکتور سیاست برای اقتصاد– ۹/۴).

پزشکيان خطاب به پايداري‌ها:

رويکردهای تنگ‌نظرانه

هزينه‌تراشي برای

نظام است

برگزیده‌ها

افرار به پرداخت رشوه و انتظار برای محرومیتی یک‌ساله
بحرانی به اسم بیرانوند

واکاوای ازدواج فراملی زنان ایرانی با مردان افغان

پدرم مرا به استادکار روستا فروخت

آخرین خبرها از وضعیت توله زخیر زخمی باغ وحش صفادشت
جنگ روایت‌ها؟ چه کسی دروغ می‌گوید؟

کنکاشی در موزه امام علی به بهانه فروش تعدادی از آثار آن در دبى
گنجینه‌ای که انباری شد

عصر چریک‌ها: روایت احمد غلامی از گفت‌وگو با بهمن بازرگانی

فرار از نیهیلیسم

یادداشت

مسائل ایران

علی فریدونی

عضویت‌علمی

در دهه ۶۰ و ۹۰ به ترتیب کشور با دو جنگ (نظامی و اقتصادی) مواجه بود ولی در دهه ۷۰ و ۸۰ با وجود مشکلات فراوان، رشد اقتصادی معادل پنج درصد (بالتر از متوسط جهانی) بود. در این ۲۰ سال صادرات غیر نفتی ما از نیم میلیارد دلار در سال ۷۰ به بیش از ۳۰ میلیارد در سال ۹۰ رسید. در این دو دهه شاخص توسعه انسانی نیز ارتقا یافت. اما با شروع تحریم‌ها در دهه ۹۰، ترمز متغیرهای اقتصادی کشیده شد؛ به طوری که رشد اقتصادی در دهه ۹۰ به صفر رسید. این گزارش مختصر نشان می‌دهد در سال‌هایی که شرایط نسبتاً نرمال بوده، صرف‌نظر از اینکه کدام دولت بر سر کار بوده، رشد خوبی داشته‌ایم اما با وقوح تحریم (ام‌مسائل!) به استثنای کاسیان تحریم، عموم مردم از عوارضش متاثر شدند. با عنایت به مراتب فوق می‌توان گفت، عوامل ایستایی کشور؛ به ترتیب اثر بخشی آنها عبارت‌اند از:

الف- تحریم
صرف‌نظر از جزایی اعمال تحریم‌ها و باند‌هایی که از آن منتفع شده و می‌شوند، همین که مقامات رسمی کشور، آثار زیان‌بار تحریم را ملاحظه و با جدیت به دنبال لغو یا کاهش آن هستند، قدمی به جلوست، با وجود جنایت‌های رژیم اشغالگر قدس در غزه و لبنان و اقدامات بازدارنده ما با حمایت‌ها و هدایت‌های رهبری، عززم رئیس‌جمهور به تعامل با دنیا به منظور لغو تحریم‌ها حزم است. شایسته است که همه ارکان کشور اعم از دو قوه دیگر و نیز مجمع تشخیص (به قول مرحوم مشکینی قوه چهارم!) کمال همکاری را با او داشته باشند تا دنیا از کشور ما فقط یک صدا را بشنود.

ب- مدیریت
همان‌طور که ذکر شد، در صورت وقوع جنگ در کشور، شرایط آشفته خواهد شد. به همین دلیل دیدیم آنهایی که مدعی «گره‌نزدن تحریم به سفره مردم» بودند، چه مضایقی را بر کشور تحمیل کرده و نهانیت‌ها به دنبال احیای بجرام فتنه‌ا ما به دلیل ندانم‌کاری‌ها موفق نشدن.

<div></div>	ایامه‌در صفحه ۴
---------------------------------------	------------------------

<div></div>	ایامه‌در صفحه ۴
---------------------------------------	------------------------